

ZARZĄDZENIE .8./18
BURMISTRZA ŚWIECIA

z dnia 05 grudnia 2018 r.

w sprawie konsultacji projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok dla gminy Świecie

Na podstawie art. 30 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. 994, poz. 1000, 1349 i 1432) oraz uchwałą Nr 356 /10 Rady Miejskiej w Świeciu z dnia 4 listopada 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami projektów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

zarządzam, co następuje:

§ 1. Przeprowadzić w terminie od 06 grudnia do 12 grudnia 2018 roku konsultacje dotyczące projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok dla gminy Świecie, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszego Zarządzenia z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzącymi działalność pożytku publicznego w sferze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

§ 2. Konsultacje będą prowadzone w następujących formach:

- 1) publikacji projektu Programu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świeciu bip.swiecie.eu, zakładka „konsultacje społeczne”,
- 2) przyjmowanie pisemnych opinii, uwag i wniosków w biurze Koordynatora Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, mieszczącym się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu, przy ul. Gen. Józefa Hallera 11, pok. nr 18, a także za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: subkowska@swiecie.eu,
- 3) spotkania informacyjnego, zorganizowanego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu, przy ul. Gen. Józefa Hallera 11, pok. nr 18 w dniu 14 grudnia 2018 roku w godz. 14:00-15:00 w Sali konferencyjnej mieszczącej się na II piętrze.

§ 3. Formularz konsultacji stanowi załącznik Nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

§ 4. Wykonanie zarządzenia powierza się Koordynatorowi Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świeciu.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Świecia

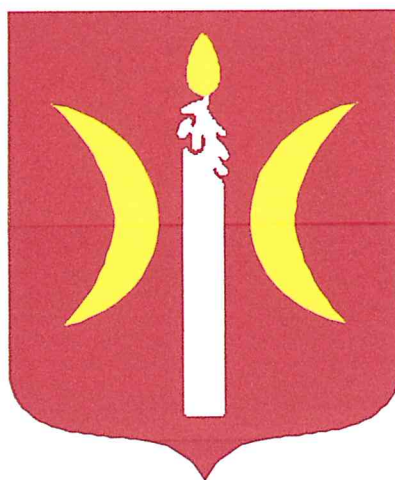

Krzysztof Kułakowski

RADCA PRAWNY

Przemysław Gornowicz

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Burmistrza Świecia
Nr 8/18 z dnia 05 grudnia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2019 ROK**

ŚWIECIE

WPROWADZENIE

Alkohol w polskim społeczeństwie jest akceptowany, traktowany pobłażliwie z przymrużeniem oka. Ponad 80 % osób pełnoletnich w Polsce spożywa napoje alkoholowe, sięgają po nie z okazji różnych uroczystości, najczęściej rodzinnych. Niestety w sytuacji, kiedy jedna osoba z rodziny nadużywa alkoholu, jego konsekwencje dotyczą całą rodzinę.

Uzależnienie ma charakter postępujący, czyli z czasem jego objawy nasilają się, sytuacja rodzinna ulega znacznemu pogorszeniu, a chory coraz bardziej zapęta się w swoim alkoholizmie. Nie wytrzymuje życia w abstynencji łamiąc dane słowo, że podejmie terapię i nie sięgnie już po alkohol. Szuka powodu i usprawiedliwienia dla swojego zachowania, a niepowodzeniami obarcza najbliższych. Życie z osobą uzależnioną jest przepełnione traumatycznymi sytuacjami, które mają postać m.in. nowych konfliktów, sytuacji przemocowych, które bardzo często są długotrwałe. Wpływają one na osłabienie wypracowanych już mechanizmów obronnych, co z kolei w znacznym stopniu utrudnia poprawę sytuacji rodziny.

By rodzina mogła funkcjonować w poczuciu stabilności, jej członkowie wchodzą w określone role. Oznacza to, że gdy osoba pijąca przestaje się wywiązywać ze swoich zadań, ktoś inny z rodziny (najczęściej osoba dorosła) przejmuje jej obowiązki w całości lub częściowo, stając się tym samym „głową rodziny”. Taka postawa uniemożliwia pojawienie się głębszego kryzysu, który mógłby zmotywować osobę pijącą do zmiany swojego zachowania, a tym samym poprawy sytuacji rodziny.

Kiedy problem z nadużywaniem alkoholu nasila się, pojawia się konieczność kontroli osoby pijącej i panującej sytuacji rodzinnej. Dochodzi do usprawiedliwiania picia przed: rodziną, znajomymi, pracodawcą. Wylewania lub kontrolowania ilości spożytego alkoholu, lub też zabierania pieniędzy. Niestety te wszystkie zachowania oraz wiele innych nie przynosi oczekiwanego efektu, jakim jest ograniczenie, a w najlepszym przypadku zaprzestanie spożywania alkoholu. Oczekiwany efekt jest krótkotrwały lub nie ma go w ogóle. Taka sytuacja wzmacnia jeszcze bardziej koncentrację na rzeczach błahych, które można kontrolować, przez co buduje się złudzenie dobrze funkcjonującej rodziny.

Spożywanie alkoholu w nadmiernych ilościach prowadzi do destrukcji rodziny, ale także naszego zdrowia. Jest substancją psychoaktywną, a zarazem depresantem, szybko przenika do układu nerwowego, a jego działanie zależy od poziomu stężenia we krwi.

Wpływa na:

- funkcjonowanie układu nerwowego, co skutkuje obniżoną sprawnością intelektualną, potęguje ryzyko wystąpienia zaburzeń depresyjnych i lękowych, zaburza funkcjonowanie emocjonalne, co prowadzi do zachowań agresywnych,

- zwiększa ryzyko wystąpienia nadciśnienia tętniczego, czego skutkiem może być udar mózgu,
- zwiększa ryzyko zachorowań na trzustkę oraz marskość wątroby,
- jest czynnikiem rakotwórczym.

Ponadto nadużywanie alkoholu prowadzi do innych poważnych konsekwencji o charakterze społecznym, tj.: wypadki drogowe, obniżenie jakości życia, przemoc, rozwody.

Każda z osób uzależnionych przechodzi przez chorobę winnych sposobów. Dotyczy to zarówno nasilenia objawów spożywania alkoholu, stanu zdrowia oraz wyjścia z uzależnienia. Dlatego istotnym jest, aby w leczeniu korzystać z pomocy i wsparcia profesjonalisty, a nie swoich doświadczeń i przekonań.

Należy zaznaczyć, że brak jakiegokolwiek zmiany w sposobie picia alkoholu, pogarsza stan psychiczny osoby pijącej, często prowadząc do jego śmierci. W związku z czym niezbędne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, jak i terapeutycznym. Przekazanie wiedzy mającej na celu uświadomienie zarówno najmłodsze dzieci w przedszkolach, młodzież szkolną, a także osoby dorosłe o konsekwencjach wynikających ze spożywania alkoholu oraz uzależnienia od niego. Prowadzenie terapii odwykowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych w zakładach lecznictwa odwykowego w trybie stacjonarnym i ambulatoryjnym.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania te obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Celem głównym Gminnego Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających ze spożywania alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

W związku z powyższym konieczne jest prowadzenie szeroko rozumianej działalności profilaktycznej, skierowanej zarówno do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, jak i osób dorosłych. Realizacja zajęć dla osób uzależnionych od alkoholu, dzięki którym osoby te zdobywają wiedzę na temat swojej choroby, porządkują swoje życie i uczą się konstruktywnych sposobów zaspokajania swych potrzeb oraz umiejętności potrzebnych do trzeźwego życia. Budują pozytywny stosunek do samych siebie, a także uczą się rozpoznawania i kontrolowania mechanizmów uzależnienia. Przede wszystkim trzeźwiejący alkoholicy muszą odbudować hierarchię wartości, która została zaburzona lub zniszczona na skutek choroby.

PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2137).

Ponadto Program ten realizowany jest na mocy następujących aktów prawnych:

1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późniejszymi zmianami),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.),
4. uchwały Nr 54/03 Rady Miejskiej w Świeciu z dnia 30 stycznia 2003 r. w sprawie utworzenia Świetlicy Profilaktyczno – Wychowawczej „Gniazdo” w Świeciu,

OPIS ZJAWISKA NA PODSTAWIE DIAGNOZY

Ponad 80% dorosłych Polaków pije napoje alkoholowe. Świadomość, że alkohol jest legalnym, kulturowo akceptowanym narkotykiem, usypia czujność osób pijących, którzy w większości bagatelizują ryzyko zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu. Wierzą, że jest on szkodliwy tylko w niektórych postaciach lub napojach (np. alkohole niespożywcze, przemycane, czy kupowane w niepewnych źródłach). Istotnym jest fakt, że każda dawka alkoholu powoduje mniejsze lub większe zatrucie, a reakcje i szkody wynikające ze spożywania alkoholu są nieprzewidywalne i mogą być niebezpieczne. Pomimo to kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol w sposób problemowy. Szacuje się że w tej grupie znajduje się ok 900 tysięcy osób uzależnionych oraz 2 miliony osób pijących szkodliwie lub ryzykownie. Warto podkreślić fakt, że grupa osób najwięcej pijących, stanowiąca 9% osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu¹.

Sporym problemem okazuje się wczesna inicjacja alkoholowa wśród młodzieży. Młodzi ludzie sięgają po alkohol jeszcze przed okresem dorastania, co może nieść za sobą dalsze bardzo poważne konsekwencje. Stąd też koniecznym jest podejmowanie szerokiej gamy działań nastawionych na przeciwdziałanie negatywnym skutkom popadnięcia w uzależnienie. Zapobieganie i szybka reakcja na zachowania ryzykowne może wpłynąć na późniejsze decyzje i zachowania młodych ludzi.

Skala problemów zachowań ryzykownych, w tym używania substancji psychoaktywnych zależy w znacznej mierze od postaw społeczeństwa wobec używek, wiedzy na temat zagrożeń z nich wynikających, a także od wielkości problemów współwystępujących z nimi. Aby zmierzyć się z wyżej wymienionymi problemami warto jest ich skalę i specyfikę poddać dokładnej diagnozie. Przy analizie przedstawionej diagnozy należy pamiętać, że rozwiązywanie problemów nie oznacza walki z nimi, stosowania profilaktyki negatywnej (zastraszanie negatywnym skutkiem np. używania narkotyków) ani też nie ogranicza się do minimalizowania ich skutków. Większość mieszkańców naszego kraju to konsumenci napojów alkoholowych. Można ich z grubsza podzielić na trzy grupy:

- osoby spożywające alkohol w sposób kontrolowany – także im zdarzają się epizody dezorganizujące życie,
- osoby nadużywające alkoholu – czyli te, które używają go w nieodpowiednim czasie, okolicznościach i ilościach,
- osoby uzależnione – czyli te, które utraciły kontrolę nad swoim zachowaniem (piciem alkoholu).

---

¹ Wzory konsumpcji alkoholu w Polsce, PARPA, 2008 r.

Planując działania profilaktyczne należy wziąć pod uwagę, tzw. paradoks prewencyjny. Otóż, jak pokazują badania, wielkość szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest większa w grupie osób nieuzależnionych niż uzależnionych od alkoholu. Tych pierwszych jest po prostu kilkakrotnie więcej. W związku z tym realizacja programu profilaktyki i rozwiązywania problemów zachowań ryzykownych nie powinna ograniczać się jedynie do pomocy osobom uzależnionym, lecz zawierać szerszy pakiet działań ograniczających zakres strat wynikających z nadużywania alkoholu.

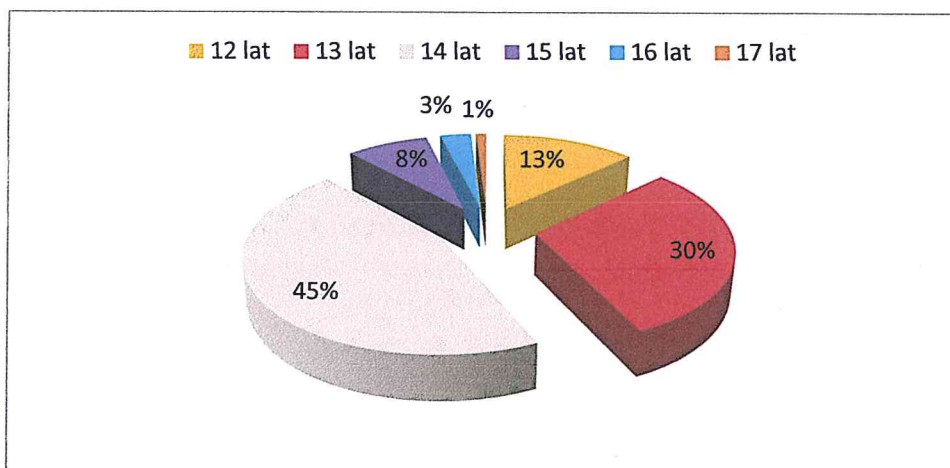
Dane ilościowe zostały zebrane w październiku 2018 r. przez ankietera w Szkołach na terenie gminy Świecie oraz wśród ludności lokalnej, a także wśród sprzedawców i osób podających alkohol. Analiza zjawiska problemów uzależnienia uwzględnia natomiast przyznanie się do spożywania alkoholu, powód spożywania alkoholu, miejsce spożywania alkoholu. Interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy.

Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkoły podstawowej.

Jednym z ważniejszych problemów diagnozowanych wśród uczniów szkół podstawowych było narażenie na problem alkoholowy. W tym celu zadano uczniom szereg pytań związanych ze skalą zjawiska w ich otoczeniu oraz indywidualnymi doświadczeniami z alkoholem.

Wykres Nr 1

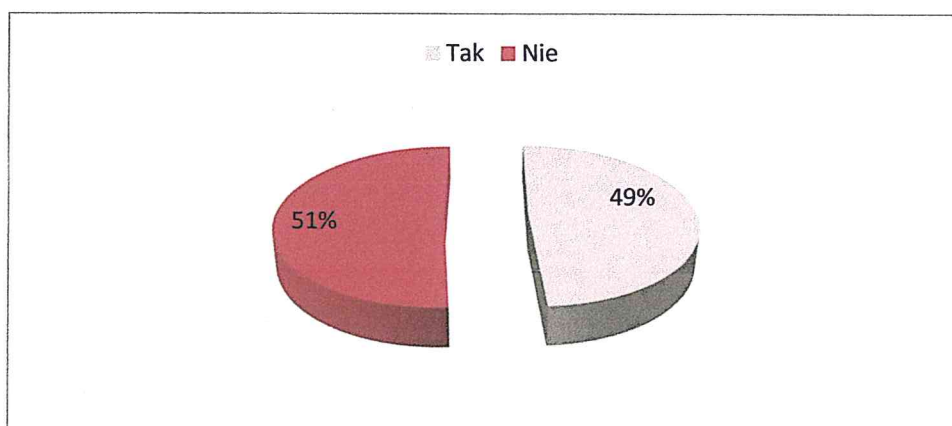
Wiek respondentów

45% badanych w wieku 14 lat, 30% - 13lat, 13% - 12lat, 8% - 15 lat, 3% - 16 lat, 1% - 17 lat.

Wykres Nr 2

Czy kiedykolwiek spożywałeś alkohol ?

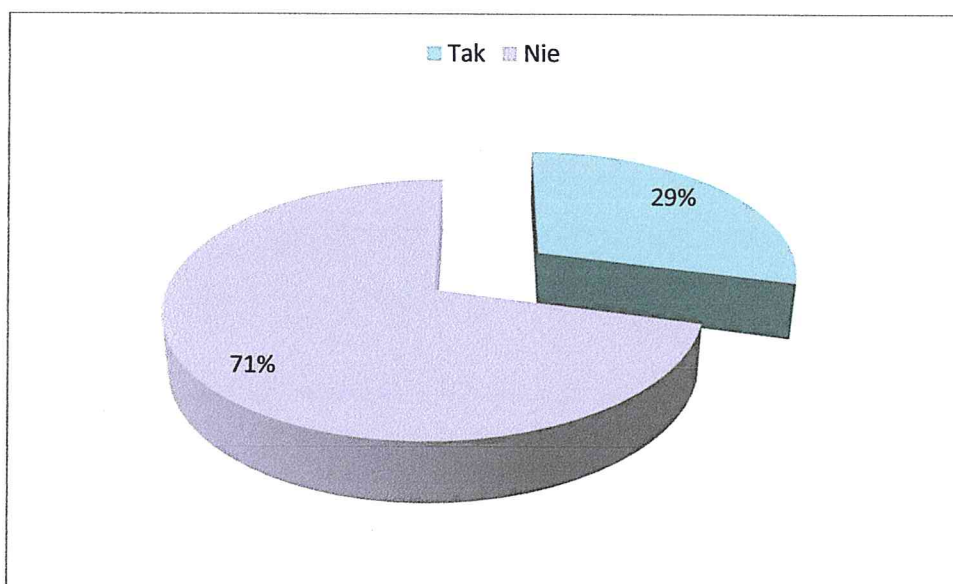

Na zadane pytanie, twierdząco odpowiedziało 49% ankietowanych, natomiast 51 % przyznało, że nie spożywali alkoholu.

Kolejne pytanie dotyczyło wiedzy rodziców, odnośnie spożywania alkoholu przez małoletnich.

Wykres Nr 3

Jeśli spożywałeś/aś alkohol, czy Twoi rodzice o tym wiedzą ?

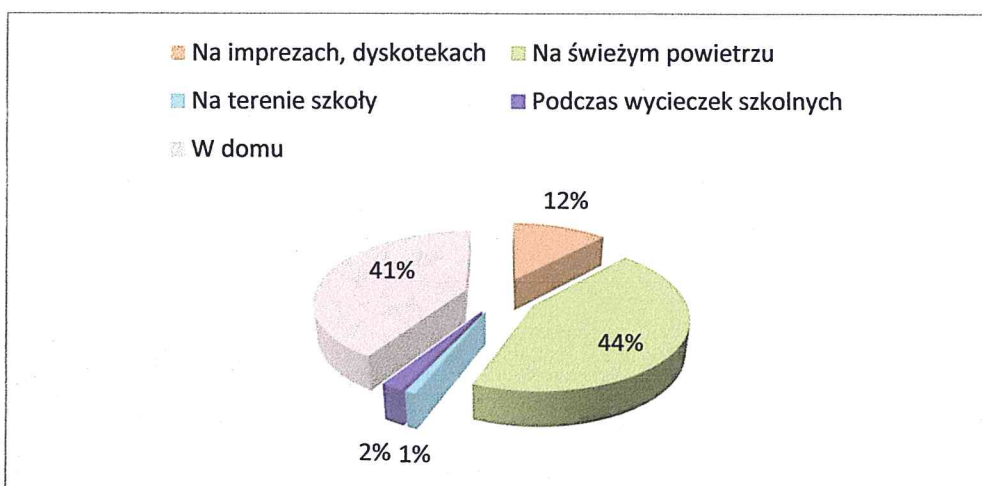

71% ankietowanych udzieliło informacji, iż rodzice nie posiadają wiedzy dot. spożywania przez nich alkoholu. 29% rodziców badanych wie o fakcie spożywania napojów alkoholowych przez swoje dziecko.

Uczniowie szkół podstawowych przyznali, iż spożywali napoje alkoholowe, w związku z tym koniecznym było zadanie kolejnego pytania: Gdzie miało miejsce spożycia alkoholu.

Badani odpowiedzieli następująco:

Wykres Nr 4
Gdzie miało miejsce spożycia alkoholu ?

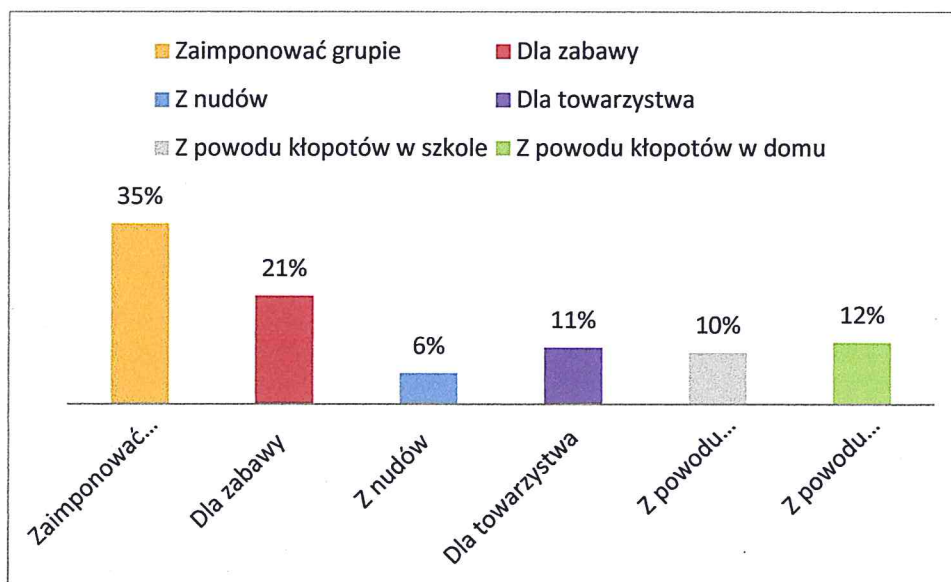

Zdecydowana większość respondentów udzieliła odpowiedzi, że alkohol spożywali na świeżym powietrzu, 41 % w domu, 12 % na dyskotekach i imprezach, 3% na terenie szkoły i wyjazdach szkolnych.

Istotną sprawą jest powód, dla którego młodzi ludzie sięgają po alkohol. W związku z tym zadano pytanie, które ma udzielić odpowiedzi na postawione pytanie.

Wykres Nr 5

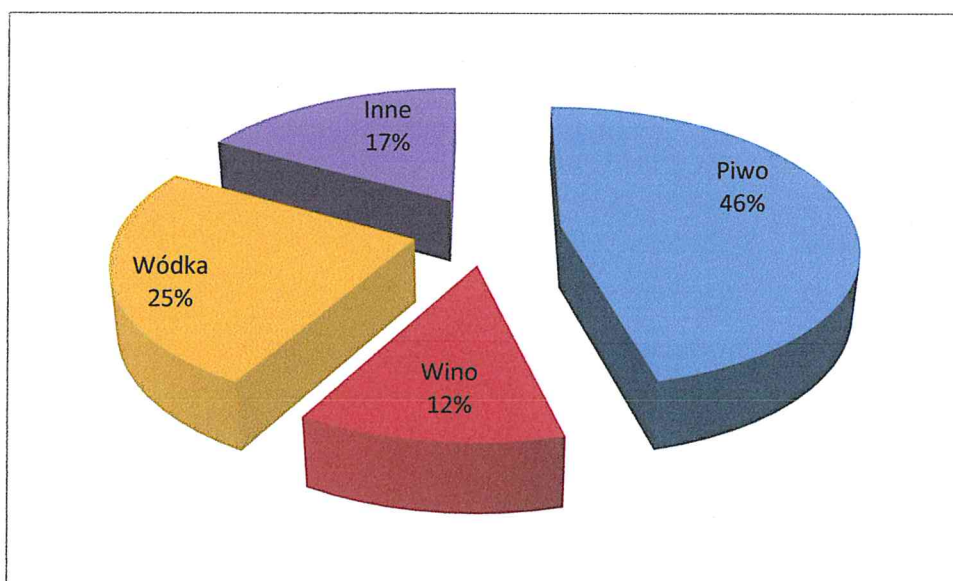
Dlaczego sięgasz po alkohol?

Aż 35% spożywa alkohol, żeby zaimponować grupie, kolejne 21% pije alkohol dla zabawy, mniej, bo 6% robi to z nudów, z kolei alkohol dla towarzystwa spożywa 11% ankietowanych. Młodzież spożywa również alkohol z powodu problemów w szkole jak i w domu, jest to łącznie 22% ankietowanych.

Wykres Nr 6

Który z wymienionych alkoholi spożywałeś?

Spośród uczniów, którzy w poprzednim pytaniu odpowiedzieli, iż pili alkohol, zapytano również o rodzaj spożywanego alkoholu. Odpowiedzi przedstawiają się następująco: 46% piwo, 25% wódka, 17% inne, m.in. whisky 12% wino.

Niepokojącym jest fakt, że aż 49% uczniów szkoły podstawowej przyznało się do kontaktu z alkoholem. W związku z powyższym konieczne jest zastosowanie działań naprawczych oraz profilaktycznych celem zmiany obecnej sytuacji.

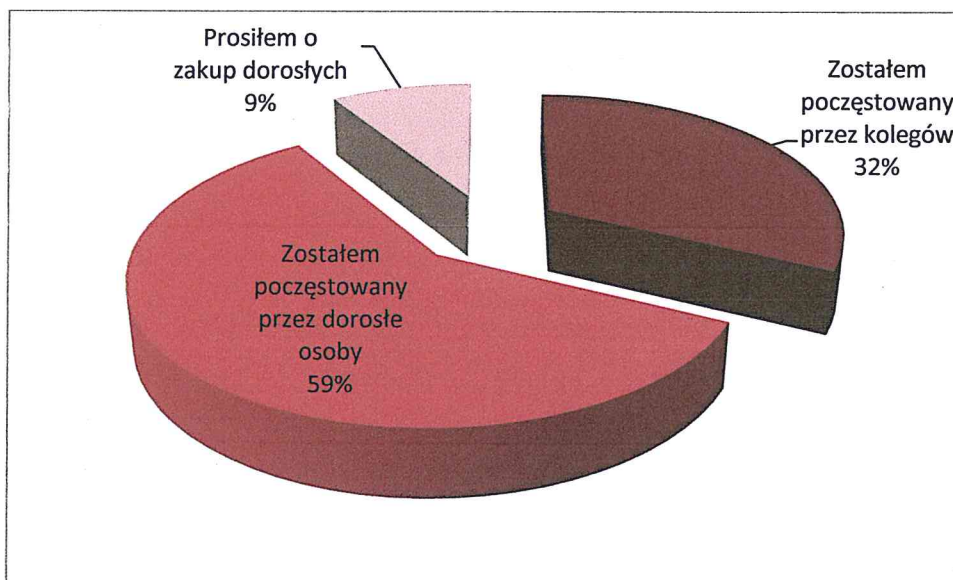
Uwagę należy również zwrócić na odpowiedź „inne” (17%), zwłaszcza wśród uczniów szkół podstawowych. W miejscu na wskazanie jakie, pojawiał się szampan jako alkohol, którym zostali poczęstowani przez dorosłych. Tak wczesny kontakt z alkoholem młodych osób jest alarmujący. Pokazuje to konieczność zastosowania odpowiednich działań profilaktycznych i informacyjnych.

Sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim jest zakazane, w związku z tym nasuwa się kolejne pytanie skąd mieli alkohol?

Udzielone odpowiedzi wskażą konkretny kierunek działań informacyjno – edukacyjnych, które realizowane będą w szkołach. Zarówno dla młodzieży jak i ich rodziców/ opiekunów prawnych.

Wykres Nr 7

Czy kiedykolwiek próbowałeś piwa bezalkoholowego?

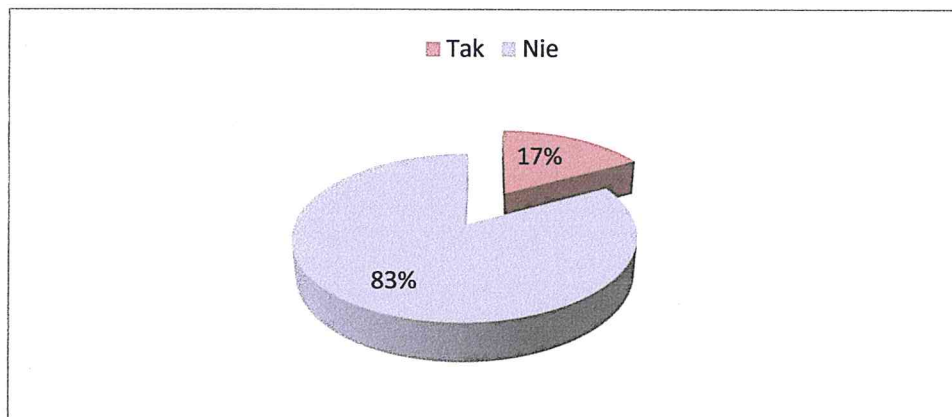

Aż w 59 % badani zostali poczęstowani przez osoby dorosłe, 32% zostało poczęstowanych przez kolegów, 9% natomiast poprosiło o zakup alkoholu osobę dorosłą.

Dorastające dziecko, wychowuje się i nabiera wzorców z rodziny, którymi w swoim życiu się kieruje. W związku z tym zapytano respondentów o ewentualnie występujący problem alkoholowy w ich rodzinach.

Wykres Nr 8

Czy ktoś z Twojej najbliższej rodziny ma problem z nadużywaniem alkoholu?

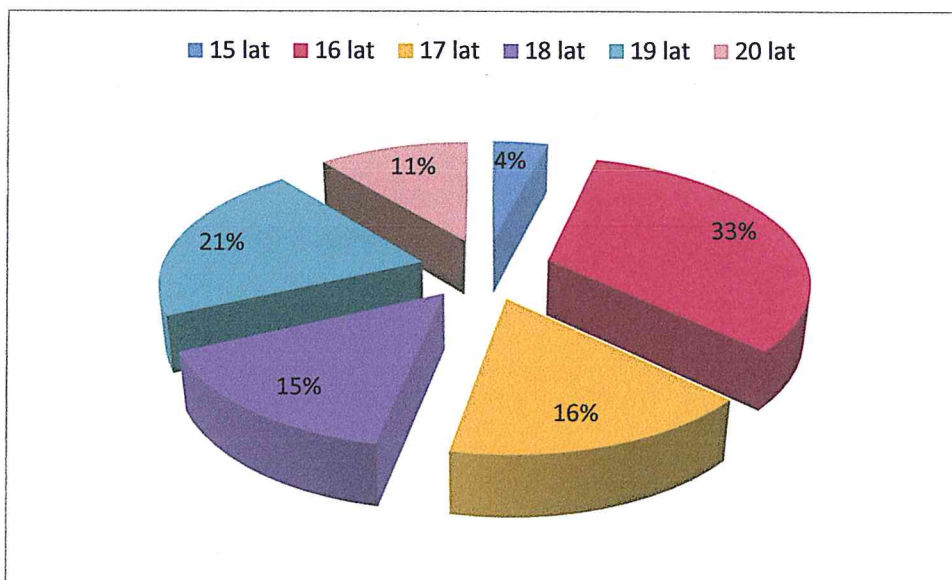

Ankietowane dzieci w zdecydowanej większości (83%), że w ich rodzinie nie występuje problem z nadużywaniem alkoholu. Niestety, aż 17 % dzieci widzi niepokojący problem wśród członków rodziny.

Problem alkoholowy z perspektywy uczniów szkoły ponadgimnazjalnej

Wykres Nr 9

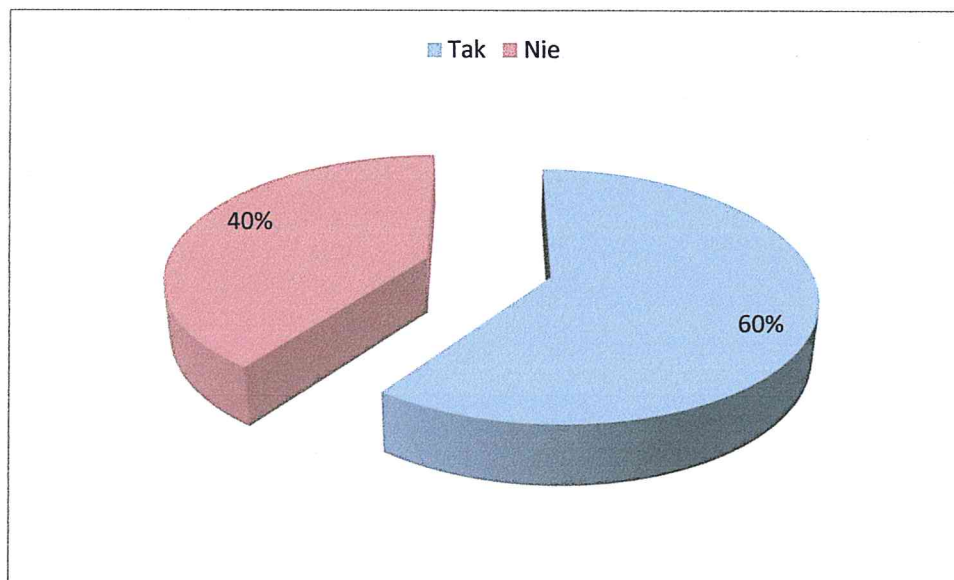
Wiek respondentów

Największy odsetek badanych to osoby w wieku: 16 lat - 33%, 19 lat – 21%, 17 lat – 16%, 18 lat – 15%, 11% - 20 lat. Najmniejszy procent to osoby w wieku 15 lat: 4%.

Wykres Nr 10

Czy kiedykolwiek w życiu spożywałeś alkohol?

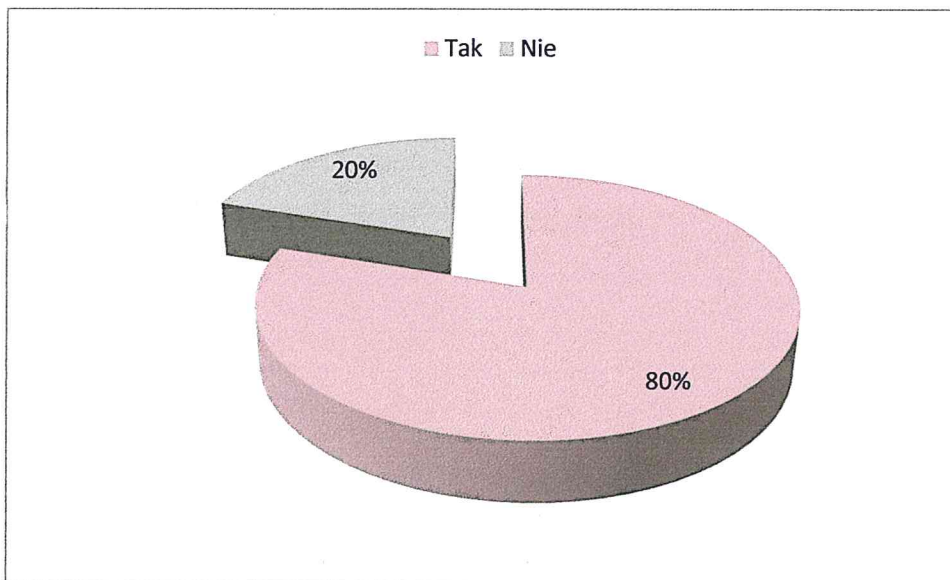

Aż 60 % z ankietowanych przyznało, że spożywali alkohol, 40 % stwierdziło, że nie spożywali alkoholu.

W związku z tym, że gro uczniów szkół ponadgimnazjalnych są osobami niepełnoletnimi, zadano pytanie dot. wiedzy rodziców odnośnie spożywania alkoholu przez respondentów.

Wykres Nr 11

Jeśli spożywałeś/aś alkohol, czy Twoi rodzice o tym wiedzą ?

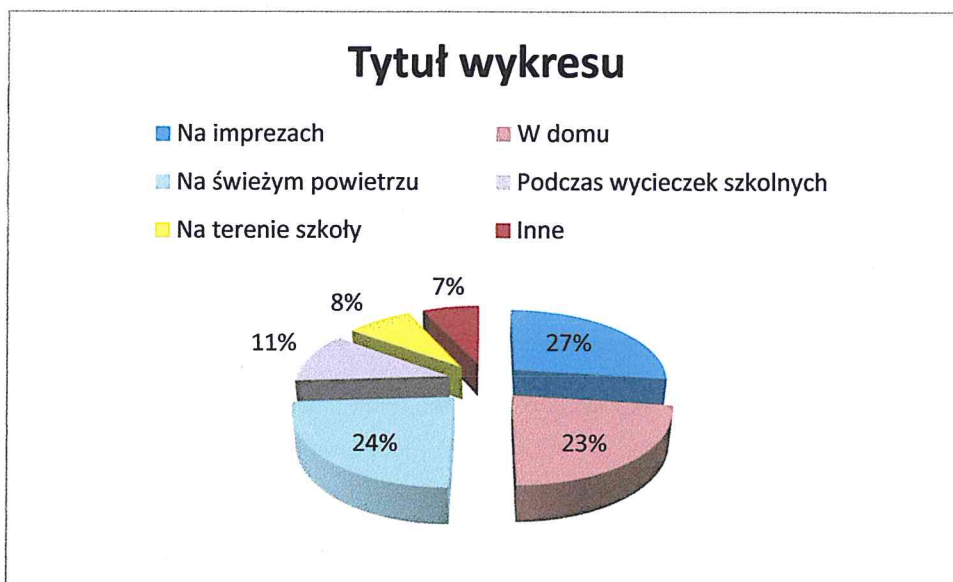

80% ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że rodzice ich wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu, natomiast rodzice 20 % badanych nie wiedzą o fakcie spożywania alkoholu.

Następne pytanie dotyczy miejsca spożywania alkoholu.

Wykres Nr 12

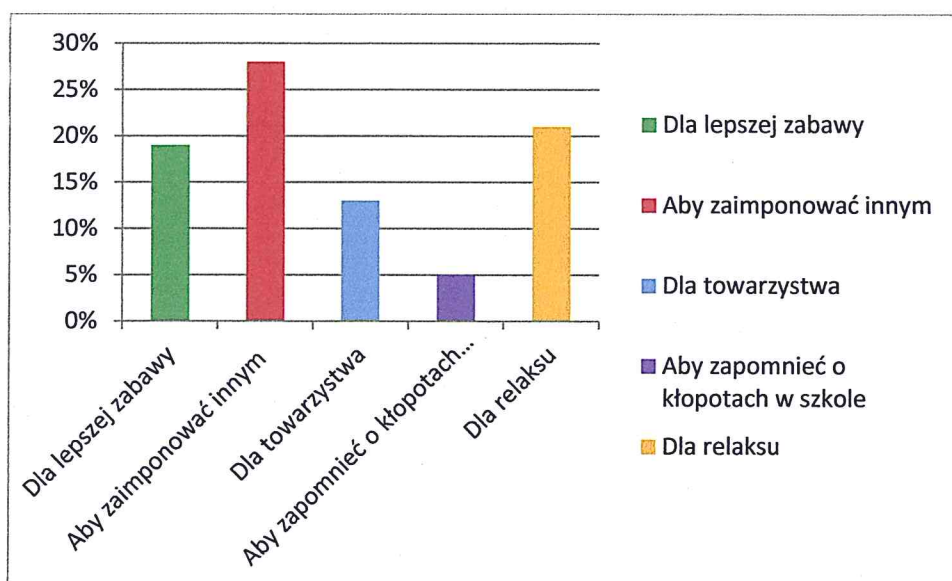
Gdzie miało miejsce spożywanie alkoholu ?

Miejsce z największym odsetkiem odpowiedzi to „ impreza” (27 %), kolejno –świeże powietrze (24%), w domu zaznaczyło 23 % ankietowanych, 11 % to wycieczki szkolne, 8 % teren szkoły oraz 7 % inne niż wskazane.

Bardzo ważną kwestią jest powód, dla którego uczniowie szkół ponadgimnazjalnych spożywają alkohol. Odpowiedź na to pytanie może być kluczem do działań zmierzających do wyeliminowania przyczyn sięgania przez młodzież po alkohol i skutecznych działań profilaktycznych.

Wykres Nr 13
Dlaczego sięgasz po alkohol?

Aż 28% spożywa alkohol, żeby zaimponować grupie, 21 % dla zrelaksowania się, kolejne 19% pije alkohol dla zabawy, mniej, bo 9% robi to z nudów, z kolei alkohol dla towarzystwa spożywa aż 13% ankietowanych.

Młodzież spożywa również alkohol z powodu problemów w szkole jak i w domu, jest to łącznie 10% ankietowanych.

Kolejne pytanie, które zadano uczniom dotyczyło rodzaju alkoholu, który spożywali.

Wykres 14

Który z wymienionych alkoholi spożywałeś?

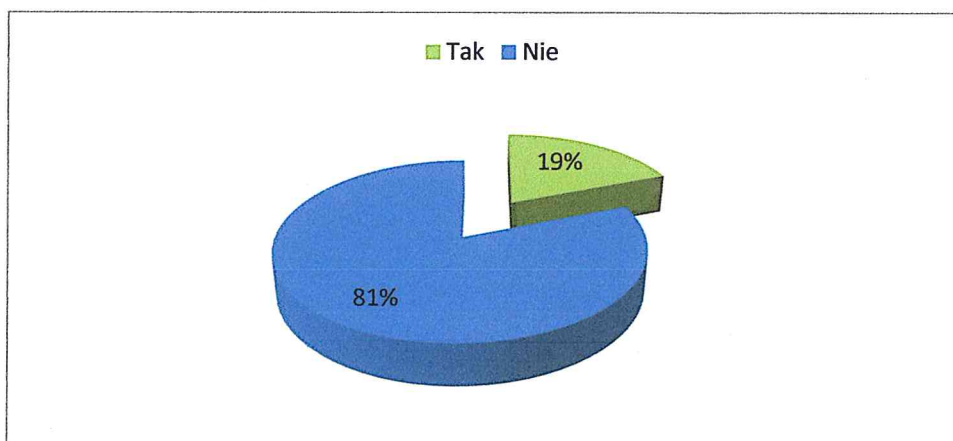

Najczęściej spożywanym alkoholem przez młodzież ponadgimnazjalną to piwo, które stanowi 30 %, aż 29 % stanowi wino, 25 % to wódka oraz 16 % wskazane jako inne alkohole, np. whisky, rum.

Podobnie jak uczniowie szkół podstawowych, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych poproszeni zostali o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w ich rodzinie występuje problem z alkoholem.

Wykres Nr 15

Czy zauważasz problem z nadużywaniem alkoholu wśród najbliższych ?

81 % respondentów stwierdziło, że w rodzinie nie ma problemu z nadużywaniem alkoholu, natomiast 19 % zauważa problem. W związku z czym koniecznym jest dalsze

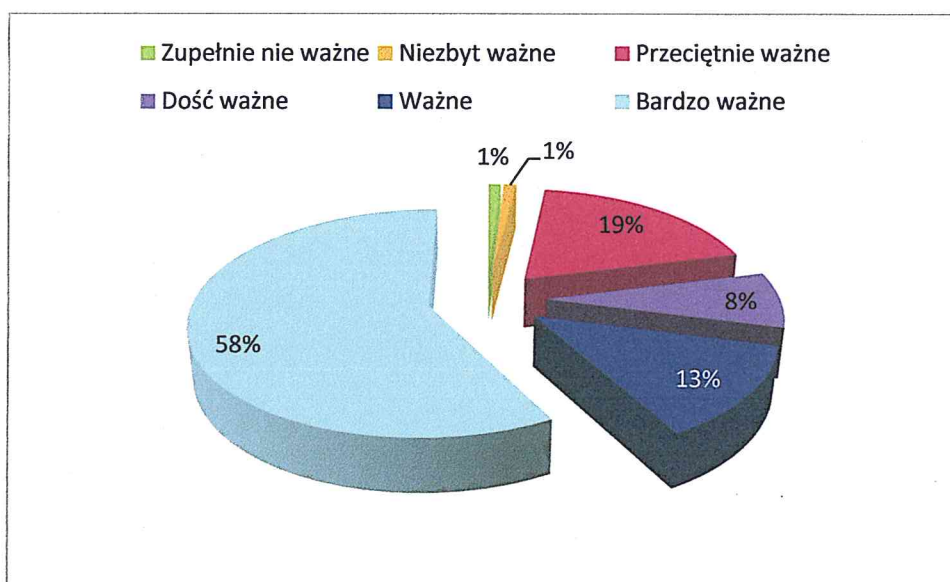
prorowadzenie spotkań informujących o dostępnych formach pomocy i wsparcia dla osób współuzależnionych, spotkaniach grup DDA oraz DDD.

Problem alkoholowy z perspektywy mieszkańców gminy Świecie

Mieszkańcy gminy Świecie zostali również poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytania wskazane poniżej. Dotyczą one:

Wykres Nr 16

Czy w Pana/i opinii nadużywanie alkoholu jest problemem? Jeśli tak to w jakim stopniu?

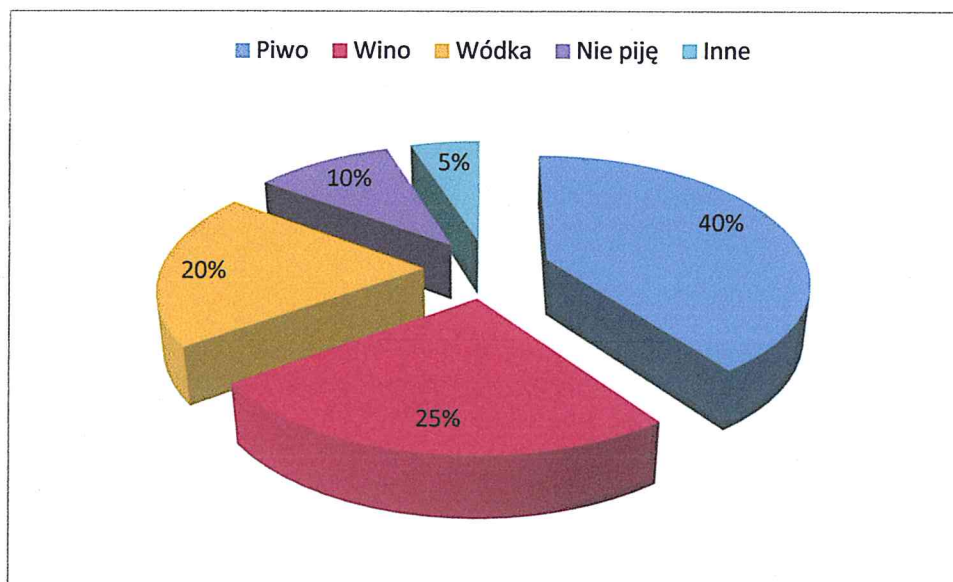

Odpowiedzi respondentów wskazują na potrzebę zajęcia się problemem uzależnienia od alkoholu. Aż 58 % wskazuje uzależnienie od alkoholu jako problem bardzo ważny, 8% respondentów wskazuje problem jako dość ważny.

Kolejne pytanie dotyczyło rodzaju spożywanego alkoholu przez mieszkańców gminy Świecie.

Wykres Nr 17

Jaki rodzaj alkoholu spożywał/a Pan/i?

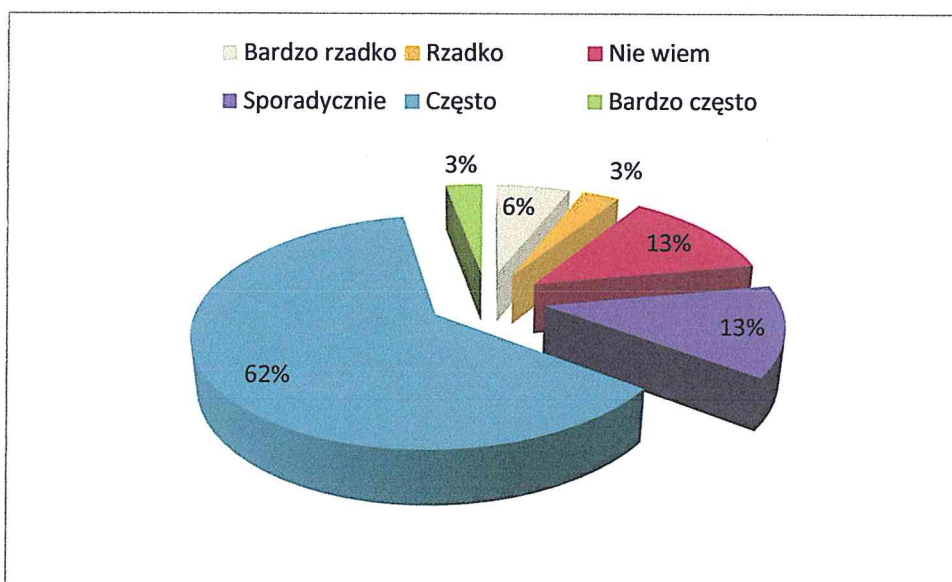

Powyższe dane wskazują, że 90% badanych spożywa alkohol. Z czego: 40% wybiera piwo, 25% - wino, 20% ankietowanych wskazało wódkę. 5% zaznaczyło spożywanie innego alkoholu. 10% respondentów wskazało, że nie piją alkoholu.

Ankietowanych zapytano również o częstotliwość spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

Wykres Nr 18

Czy często widzisz osoby nieletnie spożywające alkohol?

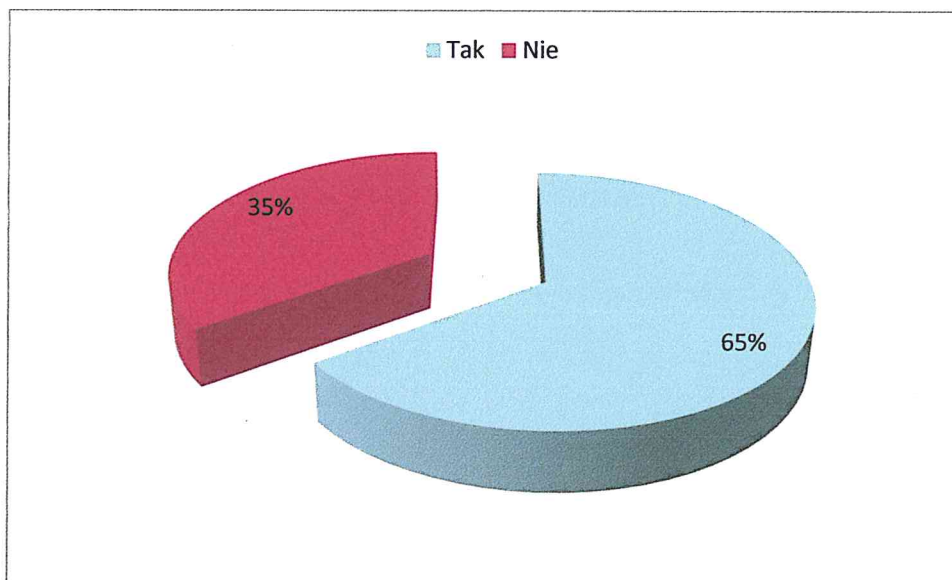
Aż 62 % ankietowanych często widziało osoby niepełnoletnie spożywające alkohol, 3% widziało bardzo często osoby niepełnoletnie spożywające alkohol, 13 % widziało

sporadycznie nieletnich spożywających alkohol, 6 % - bardzo rzadko ,13 % nigdy nie było świadkiem spożywania alkoholu przez młode osoby.

Sprzedaż alkoholu osobom nieletnim

Wykres Nr 19

Czy słyszał/a Pan/i o sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim?

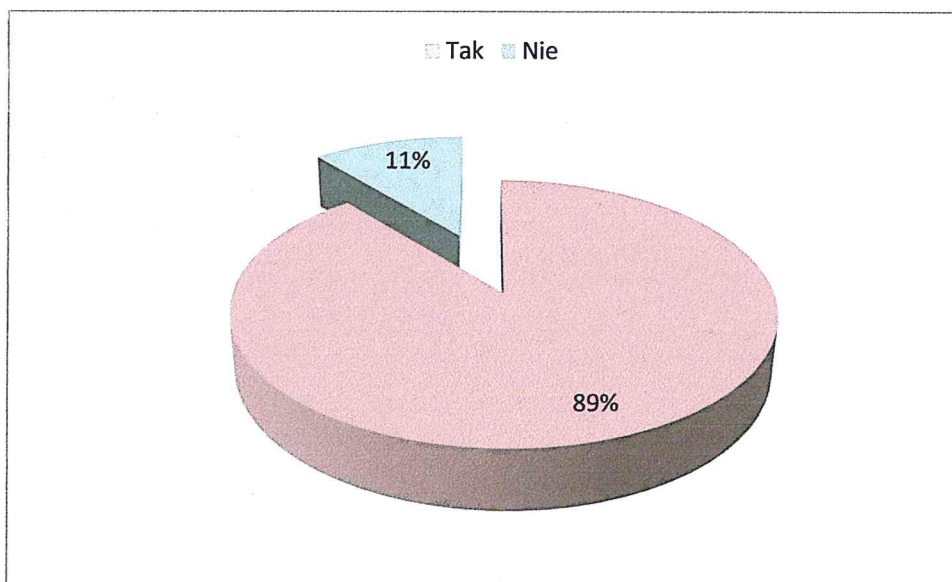

65 % sprzedawców alkoholu nie słyszało o sytuacji, w której sprzedano alkohol osobie niepełnoletniej, natomiast 35% ankietowanych wskazuje, że nie słyszała o sprzedawaniu alkoholu osobom niepełnoletnim w gminie.

Sprzedawca napojów alkoholowych ma obowiązek wylegitymowania osoby, która jego zdaniem nie ukończyła 18-go roku życia. W związku z tym zapytano sprzedawców czy legitymują młode osoby.

Wykres Nr 20

Czy legitymuje Pan/i osoby, które Pana/i zdaniem nie ukończyły 18-go roku życia?

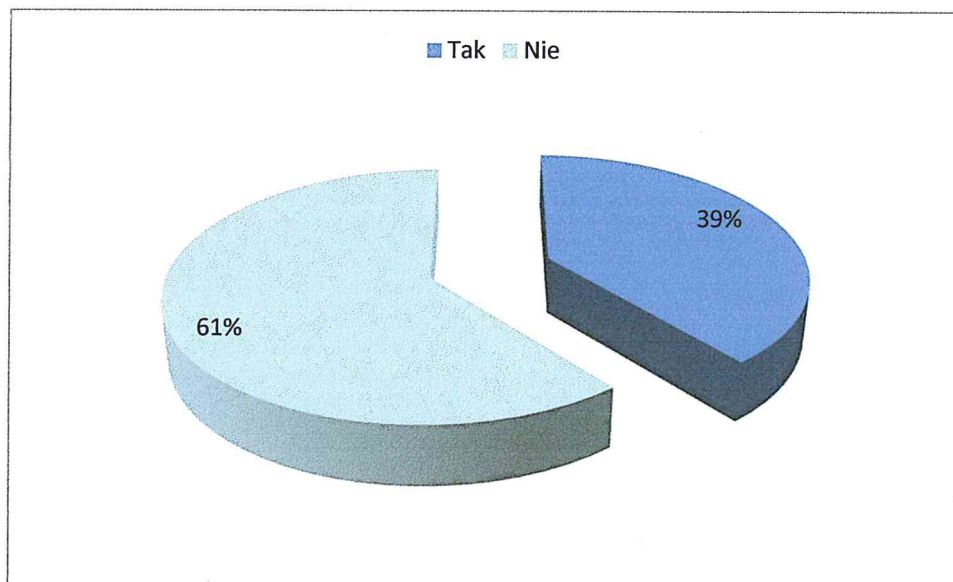
Budującym jest fakt, że sprzedawcy na terenie gminy Świecie, aż w 89 % legitymują osoby chcące zakupić alkohol, które w opinii sprzedającego nie ukończyły 18-go roku życia.

Niepokojące jest to, że 11% osób pracujących w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych nie wywiązuje się z obowiązku jaki na niego nałożono, a tym samym ułatwia dostęp do alkoholu osobom, które nie powinny mieć do niego dostępu.

Pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych, są również zobowiązani do interweniowania, czyli wzywania Policji bądź Straży Miejskiej w sytuacji, kiedy alkohol spożywany jest na terenie i/ lub w obrębie sklepu. W związku z tym sprzedawcy zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi dot. reagowania/ wzywania patrolu Policji na osoby spożywające alkohol w obrębie sklepu.

Wykres Nr 21

Czy wzywał/a Pan/i interwencję Policji z uwagi na spożywanie alkoholu w obrębie sklepu?

Pozytywnym aspektem jest to, że 61 % respondentów wzywa Policję w razie konieczności, niestety 39% pracowników sklepu nie reaguje, a tym zezwala na spożywanie alkoholu w obrębie sklepu.

REKOMENDACJE

1. Przeprowadzenie medialnych kampanii informacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol negatywnie wpływa na organizm człowieka. Skuteczna wydaje się współpraca młodzieży przy takim przedsięwzięciu, zaangażowanie do tworzenia kampanii, by miała ona formę interesująca dla młodzieży.
2. Organizacja szkoleń, konferencji mających na celu zwiększenie świadomości i wiedzy osób pracujących zarówno z osobami nadużywającymi alkoholu, osobami współuzależnionymi oraz zagrożonymi uzależnieniami, celem zwiększenia ich skuteczności w działaniu.
3. Warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej i ponadgimnazjalnej.

Analiza wyników badań wskazuje, że spożywanie alkoholu wzrasta wraz z wiekiem, dlatego wskazuje się warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkoły podstawowej, które ukierunkowane będą na uświadamianie dzieciom zagrożenia oraz w przystępny sposób wyjaśnią złożoność zjawiska. Pozwala to ćwiczyć umiejętność postrzegania świata, przez co uczy podejmować życiowe decyzje.

Natomiast dla uczniów szkoły ponadgimnazjalnej wskazuje się zajęcia poruszające ważny temat alkoholu oraz wchodzenie w dorosłość. Z młodzieżą warto również rozmawiać o bezpieczeństwie w relacjach z rówieśnikami, w których coraz częściej występuje.

Forma zajęć dostosowana do grupy odbiorców.

4. Przeprowadzenie szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu zwiększenie świadomości i odpowiedzialności, a przede wszystkim uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.
5. Należy zwiększyć kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież może dokonać zakupu tego rodzaju napojów.
6. Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych realizujących zajęcia profilaktyczne z młodzieżą.
7. Wspieranie działalności grup samopomocowych.
8. Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów, i poszerzanie o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne.

PODSUMOWANIE

Powyższe dane uzyskane za pomocą ankiet oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków. Celem raportu było przedstawienie problemu alkoholowego dotyczącego gminę Świecie w odniesieniu do opinii mieszkańców z terenu Gminy: dorosłych mieszkańców, sprzedawców, uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych.

Przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiła:

- a) zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej oraz ponadgimnazjalnej, szczególnie ich postaw i doświadczeń związanych z tematyką alkoholową,
- b) zidentyfikowanie przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- c) rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinie i postawy względem problemów alkoholowych.

Poziom wiedzy oraz osobiste postawy wśród dzieci i młodzieży szkolnej, a także mieszkańców gminy Świecie mogą wskazywać na spore różnice w postrzeganiu szkodliwości spożywania alkoholu i jego obecności w przestrzeni publicznej. W związku z tym konieczne jest prowadzenie dalszej działalności informacyjno edukacyjnej z zakresu profilaktyki uzależnień zarówno dla dzieci i młodzieży szkolnej, jak i osób dorosłych.

Niezbędnym jest również określenie celu głównego oraz wywodzonych się z niego celów szczegółowych, co w konsekwencji pozwoli na podjęcie określonych działań, skierowanych do konkretnej grupy osób.

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Cel główny realizowany będzie w obszarze wskazanym poniżej, poprzez określone cele szczegółowe:

- a) *Terapii* – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla współuzależnionych,
- b) *Profilaktyki uniwersalnej* – adresowanej do wszystkich mieszkańców Krakowa (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- c) *Profilaktyki selektywnej* – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- d) *Profilaktyki wskazującej* – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.

Cele szczegółowe dotyczą:

1. Zwiększenie skuteczności działań związanych z profilaktyką, edukacją oraz prewencją głównie wśród młodzieży
2. Zwiększenie dostępności do terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu
3. Poprawa funkcjonowania rodziny, w której występuje przemoc domowa, a także problem nadużywania alkoholu
4. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Aby zrealizować powyższy cel główny, ustalono cele szczegółowe:

Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Realizatorzy i partnerzy
<p>1. Zwiększenie skuteczności działań związanych z profilaktyką, edukacją oraz prewencją głównie wśród młodzieży</p>	<p>1.1. Uniemożliwienie dostępności zakupu napojów alkoholowych, osobom niepełnoletnim oraz opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej</p> <p>1.2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ● Komenda Powiatowa Policji w Świeciu, ● Szkoły w gminie Świecie, ● Straż Miejska w Świeciu, ● Organizacje pozarządowe,
<p>2. Zwiększenie dostępności do terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu</p>	<p>2.1. Uzupelnienie oferty NFZ oraz zapewnienie odpowiedniej pomocy terapeutycznej</p> <p>2.2. Zapewnienie oferty interwencyjnej, motywującej i leczniczej w sytuacji ostrych problemów alkoholowych, w tym zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ● Organizacje pozarządowe, ● Poradnia Leczenia Uzależnień na terenie Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych
<p>3. Poprawa funkcjonowania rodziny, w której występuje przemoc domowa, a także problem nadużywania alkoholu</p>	<p>3.1. Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów życiowych</p> <p>3.2. Zapewnienie wsparcia i pomoc w rozwoju dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych</p> <p>3.3. Udzielenie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Ośrodek Pomocy Społecznej, ● Komenda Powiatowa Policji w Świeciu, ● Zespół Interdyscyplinarny, ● Zespół Kuratorskiej Służby Zawodowej w Świeciu, ● Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Świeciu, ● Szkoły w gminie Świecie,

		<ul style="list-style-type: none"> ● Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu ● Miejsko – Gminna Przychodnia w Świeciu ● Prokuratura Rejonowa w Świeciu ● Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Świeciu
<p>4. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>4.1. Zapewnienie większej skuteczności Programu</p> <p>4.2. Wsparcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>1.3. Obsługa administracyjna, pokrywanie kosztów sądowych, wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu oraz innych niezbędnych kosztów wynikających z działań Komisji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ● Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu, ● NZOZ Nowy Szpital w Świeciu, ● Komenda Powiatowa Policji w Świeciu, ● Szkoły ● Straż Miejska w Świeciu

Cel szczegółowy Nr 1: Zwiększenie skuteczności działań związanych z profilaktyką, edukacją oraz prewencją, głównie wśród młodzieży:

Lp.	Zadanie	Działanie
<p>Sposób realizacji: 1.1 Ograniczenie dostępności zakupu napojów alkoholowych, osobom niepełnoletnim oraz opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej</p>		
1.1.1	Ograniczenie dostępności do zakupu alkoholu, dla osób niepełnoletnich poprzez podniesienie poziomu świadomości	<p>1.1.1.1. Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez osoby nieletnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia dla personelu sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, - działania prewencyjne i edukacyjne skierowane do personelu dyskotek i klubów młodzieżowych, - udział w ogólnopolskich kampaniach o podobnym charakterze.
		<p>1.1.1.2. Działania skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu opóźnienie inicjacji alkoholowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych, opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do rówieśników, - warsztaty, recitale profilaktyczne oraz informacyjno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży
		<p>1.1.1.3. Dostarczenie dzieciom i młodzieży wiedzy na temat zagrożeń spowodowanych wchodzeniem w ryzykowne sytuacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy informacyjno – edukacyjne, - grupowe zajęcia profilaktyczne o charakterze edukacyjnym dotyczące utrwalania umiejętności psychologicznych, podejmowania racjonalnych decyzji w sytuacji kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, radzenia sobie z presją grupy, rozwijania postaw prozdrowotnych, - prowadzenie programów promujących zdrowy styl życia
1.1.2	Administracyjne ograniczenie dostępności do zakupu napojów alkoholowych, osobom niepełnoletnim	<p>1.1.2.1 Przeprowadzenie kontroli sklepów i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania przepisów prawnych (kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, głównie w miejscach, w których przebywa młodzież)</p>

Sposób realizacji: 1.2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży:

1.2.1.	Prowadzenie selektywnej akcji edukacyjnej i informacyjnej, celem zwiększenia świadomości i odpowiedzialności odbiorców realizowanych programów	<p>1.2.1.1. Zwiększanie świadomości lokalnego społeczeństwa na temat zagrożeń związanych z ryzykownym pićciem alkoholu oraz jego nadużywaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w kampaniach i akcjach ogólnopolskich, - organizowanie lokalnych akcji profilaktycznych wspólnie z jednostkami organizacyjnymi z terenu gminy Świecie <p>1.2.1.2. Promowanie postaw prawidłowo funkcjonującej rodziny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w kampaniach i akcjach ogólnopolskich, - organizowanie lokalnych akcji profilaktycznych wspólnie z jednostkami organizacyjnymi z terenu gminy Świecie <p>1.2.1.3. Szkolenia i edukacja w zakresie profilaktyki uzależnienia od alkoholu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia oraz spotkania dla pedagogów, wychowawców i rodziców w aspekcie problemu przemocy w rodzinie, jako konsekwencja nadużywania alkoholu - szkolenia w zakładach pracy
--------	--	---

Cel szczegółowy Nr 2: Zwiększenie dostępności do terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu.

Lp.	Zadanie	Działanie
Sposób realizacji: 2.1. Uzupelnienie oferty NFZ oraz zapewnienie odpowiedniej pomocy terapeutycznej		
2.1.1	Uzupelnienie oferty NFZ oraz zapewnienie odpowiedniej pomocy terapeutycznej	2.1.1.1. W ramach otwartego konkursu ofert, zakup usług zdrowotnych dla osób uzależnionych od alkoholu we wczesnej fazie uzależnienia oraz po przebytej terapii w ośrodku terapii uzależnień – program „After Care”
Sposób realizacji: 2.2. Zapewnienie oferty interwencyjnej, motywującej i leczniczej w sytuacji ostrych problemów alkoholowych, w tym zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego		
2.2.1.	Wzmocnienie działań związanych z motywowaniem osób uzależnionych, do leczenia, które nie wyrażają zgody na dobrowolne podjęcie terapii	2.2.1.1. Zwiększenie działań motywacyjnych wobec osób uzależnionych i ich rodzin, głównie wobec osób, które nie chcą dobrowolnie podjąć leczenia: - zapewnienie badań i opinii biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia, - zwiększenie współpracy z Sądem Rejonowym w Świeciu, a także z placówkami odwykowymi

Cel szczegółowy Nr 3: Poprawa funkcjonowania rodziny, w której występuje przemoc domowa, a także problem nadużywania alkoholu

Lp.	Zadanie	Działanie
Sposób realizacji 3.1.: Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych		
3.1.1	Bezpośrednie wsparcie dla dzieci i młodzieży wywodzących się z rodzin niewydolnych wychowawczo	3.1.1.1. Prowadzenie Świetlicy Profilaktyczno – Wychowawczej „Gniazdo” na terenie gminy Świecie
3.3.: Udzielenie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc		
3.3.1.	Objęcie pomocą ofiar przemocy domowej	1.3.1.1. Kompleksowe objęcie pomocą rodziny z problemem przemocy poprzez Zespół Interdyscyplinarny 1.3.1.2. Zapewnienie środków finansowych na zadania ujęte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 - 2019

Cel szczegółowy Nr 4: Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Lp.	Zadanie	Działanie
4.1.	Zapewnienie większej skuteczności Programu	<p>4.1.1. Docieranie z problematyką profilaktyki uzależnień do coraz to szerszych kręgów społeczności lokalnej, np. zakładów pracy na terenie gminy Świecie.</p> <p>4.1.2. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych</p>
4.2.	Wsparcie Gminnego Programu Profilaktyk i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<p>4.2.1. Wspomaganie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminnego, wymienionego Programu przez:</p> <p>- zapewnienie środków finansowych na szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>
4.3.	Obsługa administracyjna, pokrywanie kosztów sądowych, wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu oraz innych niezbędnych kosztów wynikających z działań Komisji.	<p>1.3.1. Kierowanie dokumentacji do biegłego lekarza, sporządzającego opinię w kierunku uzależnienia od alkoholu, niezbędnej do skierowania wniosku do Sądu Rejonowego w Świeciu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego w trybie stacjonarnym, bądź ambulatoryjnym oraz ponoszenie wszelkich innych kosztów z tym związanych.</p> <p>1.3.2. Ponoszenie kosztów związanych ze szkoleniami członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>

FORMULARZ KONSULTACJI
do składania uwagi i opinii do projektu Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Lp.	Wskazanie § które Państwa zdaniem wymagałyby zmiany	Treść uwagi, propozycji	Uzasadnienie

Dane uczestnika konsultacji:

Imię i nazwisko lub nazwa podmiotu	
Adres zamieszkania lub adres siedziby	
Telefon/e-mail	

.....
data, czytelny podpis

Uwaga: Wypełniony formularz zawierający uwagi i opinie należy składać w terminie od 6 grudnia do 12 grudnia 2018 r. do godziny 15.00: w siedzibie Urzędu Miejskiego w Świeciu (86-100 Świecie, ul. Wojska Polskiego 124), w Biurze Obsługi Mieszkańców lub drogą elektroniczną na adres: subkowska@swiecie.eu

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 14 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego dalej **RODO**, informujemy:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest: Burmistrz Świecia ul. Wojska Polskiego 124, tel. 52 33 32 323, faks 52 33 32 311, e-mail sekretariat@swiecie.eu
2. Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych z którym można kontaktować się we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych: tel. 607 753 475
e-mail: daneosobowe24h@wp.pl.
3. Pozyskane dane osobowe przetwarzane będą w celu możliwości wykonywania przez Urząd Miejski w Świeciu ustawowych zadań publicznych określonych m.in. w ustawie z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz w innych regulacjach.
4. Odbiorcami Pani/Pana danych mogą być organy publiczne lub podmioty działające w zakresie i celach, które wynikają z przepisów prawa.
5. Posiada Pani/Pan prawo do:
  - uzyskania od Administratora dostępu do swoich danych osobowych, ich sprostowania, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych, ograniczenia przetwarzania, przenoszenia danych (*chyba że przepisy RODO będą stanowiły inaczej*);
  - wniesienia skargi do organu nadzorczego jakim jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez Administratora zgodnie z wymogami wynikającymi z przepisów prawa.

ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PRORAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokonywane jest z budżetu gminy, głównie ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Członkom Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia ogłaszanego przez Prezesa GUS – za każde posiedzenie.

BURMISTRZ

Krzysztof Kulakowski